

IZVJEŠTAJ O RADU HRVATSKOG SAVEZA ZA ESPERANTO I NJEGOVE UPRAVE U 2019. GODINI

(Dokumentacija o radu dostupna na <http://www.esperanto.hr>)

Uvod

Redovnu djelatnost u 2019. nije financiralo Ministarstvo kulture Republike Hrvatske. Godina 2014. bila je zadnja godina kad smo dobili sredstva za redovnu djelatnost udruge od Ministarstva kulture u visini od 20.000,00 kn.

Hrvatski savez za esperanto, Zagreb, Vodnikova 9 (u daljnjem tekstu Savez) kao krovna udruga više esperantskih udruga u Hrvatskoj je djelovala u 2019. u 15 esperantskih udruga koji djeluju u općinama, gradovima ili županijama i društava koja djeluju na teritoriju Republike Hrvatske.

Udruge članovi Saveza su: Studentski esperantski klub, Zagreb; Esperanto društvo Rijeka; Esperantsko društvo „Liberiga Stelo“ Osijek; Esperantsko društvo Split; Esperantsko društvo „Svijet mira“ Velika Gorica; Esperantsko društvo Sisak; Društvo esperantista Bjelovar; Esperantsko društvo Petrinja; Esperantsko društvo „Trixini“ Hrašćina; Društvo za europsku svijest Velika Gorica; Esperantsko društvo „Tibor Sekelj“ Zagreb.

Esperantsko društvo „Viktor Mihovilić“ je 2014. zatvorilo svoj žiro-račun pa ga u 2019. ne navodimo kao člana, iako formalno još nije završilo brisanje iz Registra udruga.

Osim gradskih ili županijskih društava članice Saveza su i četiri udruge koje djeluju na teritoriju Hrvatske: Hrvatska esperantska mladež; Hrvatsko željezničarsko esperantsko društvo. Udruženje slijepih esperantista Hrvatske i Udruga predavača esperanta.

Udruge Dokumentacijski esperantski centar Đurđevac i Udruga zagrebačkih esperantista do 2013. su djelovale u sklopu Saveza, ali 2014. nisu uključile svoje predstavnike na izbornoj skupštini Saveza u rad Saveza, te ih ne navodimo kao članove. Udruga zagrebačkih esperantista 10.12.2016. donijela je odluku o istupanju iz Saveza i 31.1.2017. o tome izvijestila Hrvatski savez za esperanto. Uprava Hrvatskog saveza za esperanto na svojoj sjednici 9.4.2017. jednoglasno je prihvatila zahtjev za istupanjem.

Esperantsko društvo „Božidar Vančik“ je na svojoj sjednici 14.9.2015. zaključilo da Društvo više neće nastaviti radom. Srećko Radulović pokrenuo je u jesen 2016. obnovu Društva i organizirao obnoviteljsku skupštinu 15.12.2016., ali udruga 2019. nije zatražila prijem u Hrvatski savez za esperanto.

PODACI O OSNIVANJU SAVEZA, UPRAVNIM TIJELIMA SAVEZA I ČLANSTVO

U prosincu godine 1908. održana je osnivačka skupština prve hrvatske zemaljske esperantske udruge pod nazivom Društvo hrvatskih esperantista. U godini 2008. obilježili smo sto godina od osnutka prve hrvatske zemaljske esperantske udruge, a godine 2018. sto i desetu obljetnicu.

Prema članu 20. Statuta Saveza od 9.rujna 1945. godine Savez je pravni sljednik svih esperantskih udruga koje su djelovale na teritoriju Federalne Hrvatske (danas Republike Hrvatske) pa je tako i pravni sljednik Društva hrvatskih esperantista.

Temeljem članka 1. Statuta Saveza odnosno izmjena i dopuna Statuta Saveza od 18.2.2006. godine Savez nastavlja svoje djelovanje i zasniva svoje postojanje na tradicijama prve hrvatske zemaljske udruge „Društva hrvatskih esperantista“ utemeljenog 28.prosinca 1908. u Zagrebu.

Savez je registriran u Registru udruga Republike Hrvatske pod brojem 00000425 od dana 17.3.1998.

Savezom rukovodi Uprava izabrana na izornoj sjednici Skupštine Saveza održanoj 12.5.2018. na četverogodišnji mandat. Članovi Uprave su:

- Predsjednica Saveza: prof. Spomenka Štimec
  - Potpredsjednik Saveza: Boris Di Costanzo
  - Potpredsjednik Saveza: dipl. ing. Davor Klobučar
  - Potpredsjednica Saveza: prof. Judita Rey Hudeček
  - Tajnica Saveza : dipl. oec. Vera Roknić
- Ostali članovi Uprave su:
- Siniša Dvornik, dipl. ing.; Ankica Jagnjić, dipl. ing.; Grozdana Grubišić-Popović, dipl. ing. agr.; Robert Milijaš, dipl. ing.; Anto Mlinar, dipl. oec.; Dalibor Šeatović, prof.

Uprava je u 2019. održala dvije sjednice (13.4. i 21.11.).

Ukupan broj članova koji djeluju u udrugama članicama Saveza je slijedeći:
(stanje na dan 31.12.2019.)

1. Esperanto društvo Rijeka	43 člana
2. Udruga slijepih esperantista Hrvatske	22 člana
3. Esperantsko društvo „Liberiga Stelo“ Osijek	7 članova
4. Studentski esperantski klub Zagreb	3 člana
5. Esperantsko društvo Sisak	15 članova
6. Esperantsko društvo Split	19 članova
7. Udruga predavača esperanta	3 člana
8. Hrvatsko željezničarsko esperantsko društvo	10 članova
9. Hrvatska esperantska mladež	8 članova
10. Esperantsko društvo „Svijet mira“ V. Gorica	6 članova
11. Društvo esperantista Bjelovara	38 članova
12. Esperantsko društvo Petrinja	11 članova
13. Društvo za europsku svijest Velika Gorica	11 članova
14. Esperantsko društvo „Trixini“ Hrašćina	6 članova
15. Esperantsko društvo „Tibor Sekelj“ Zagreb	13 članova

Ukupno u udrugama- članicama: 215 članova

Individualni članovi: 51

Sveukupno: 266 članova

GLAVNE AKTIVNOSTI SAVEZA

U godini 2019. Hrvatski savez za esperanto ostvario je jedno od svojih najvećih po postignuća u svojoj povijesti. Ministarstvo kulture dalo je tradiciji esperanta status nematerijalne kulturne baštine Republike Hrvatske pod znakom Z -7298. Dokument je izdan 11.2.2019.

Svečanost u povodu imenovanja esperanta nematerijalnom kulturnom baštinom je održana s esperantskim programom Zbora Ezerki u Hrašćini 26.5. 2020. u sklopu 23.obljetnice pada meteorita. Predavač s Filozofskog fakulteta dr Krešimir Filipec govorio je o povijesnom Loboru kao srednjevjekovnom sjedištu moći. Zagrebačke goste na svečanost je dovezao autobus.

Časopis Tempo ostvario je 39. godinu izlaženja u 2019. Časopis Tempo od 2017. više ne izlazi u tiskanom obliku, već samo u zvučnom kao „Sona Tempo“. Izdali smo dva broja, uredila S. Štimec i Antun Kovač, čitala S. Štimec. Ovo je bila 15. jubilara godina izdavanja zvučnog Tempa. Ukupno je izdano 50 zvučnih brojeva, te je godina 2019. za Tempo bila dvostruko jubilara. Od 1980. do kraja 2019. je tiskano 134 broja . Časopis je prvo izlazio na kazetama a kasnije na cdeu MP 3. Zvučni Tempo izlazi u maloj

nakladi za slijepe korisnike (50 kom) ali je vidljiv na našim stranicama. Grafički ga uređuje Ivan Špoljarec, a urednica je Spomenka Štimec (od 1995.)

KEL-ove mrežne stranice već dugi niz godina uređuje Davor Klobučar čime je omogućeno informiranje našeg članstva, a i sveukupne javnosti. Davor Klobučar je također Glavni delegat Svjetske asocijacije esperantista (Ĉefdelegito de UEA) za Hrvatsku što je vrlo važna poveznica našeg Saveza sa Svjetskim savezom esperantista (UEA).

Ministarstvo kulture odbilo je financirati Susret esperantskih pisaca u 2019. te ovu manifestaciju nismo održali.

Esperantsko društvo *Tibor Sekelj* održalo je svečanost u povodu 70. obljetnice života Spomenke Štimec 16.1., imalo večer Nedeljka Korasića 13.3., a 10.4. Milivoj Uroić predavao o Planetima oko sunca i istraživanju njihovih tajni.

Ankica Jagnjić i Tea Kučinac održale su tri književna programa od ožujka do lipnja (s temama Ježeva kućica, Julio Baghy), a treća tema bio je Tibor Sekelj kao književnik.

S. Štimec gostovala je 5.2. na temu esperantske književnosti u Glazbenom zavodu za Društvo prijatelja zagrebačke filharmonije.

Društvo esperantista Bjelovar imalo je godišnju skupštinu 24.2., a Splitsko 12.4. Bjelovarsko društvo intenzivno je cijelu godinu radilo na svojoj 110. obljetnici esperanta u Bjelovaru koja je obilježena trodnevnom programom od 20. -23. rujna 2019. U sklopu svečanosti održan je izlet u Đurđevac na otvaranje impozantnog Dokumentacijskog esperantskog centra Josipa Pleadina.

13.3. 2019. Hrvatsko željezničarsko esperantsko društvo održalo je svoju izbornu skupštinu te je produžilo vijek ovoj našoj organizaciji u 65. godini postojanja, a za novu predsjednicu je izabrana Roža Brletić-Višnjić, dok je Zlatko Hinšt delegate IFEFa i sudjelovao je u radu Svjetskog kongresa željezničara esperantista u Malagi 2019. Društvo se sastaje jednom tjedno na svojoj adresi u Trnjanskoj 11f na razne esperantske, kulturne i turističke teme.

KFEA je u 2019. imala 34 sastanka. Roža Brletić-Višnjić je vodila tečaj za početnike.

31.1. smo Ministarstvu državne imovine vratili prostorije u ulici Kneza Mislava 11 koje smo koristili od 1999. U selidbi su pomagali članovi i suradnici Studentskog esperantskog kluba: Juraj Drnjević, Domagoj Latečki, Ivo Žužul, Filip Mikuličić i Denis Tišljar. Hvala svima na angažiranju u ovom velikom zadatku.

12.3. donesena je odluka o promjeni sjedišta Hrvatskog saveza za Esperanto, Hrvatske esperantske mladeži, Studentskog esperantskog kluba i Esperantskog društva Tibor Sekelj.

15.3.2020. započeo je s radom naš apartman Espera, zasebna cjelina u sklopu naših prostorija u Vodnikovoj 9, koji prema ugovoru vodi partner Izvori a koji je skupio sve potrebne dokumente za početak rada. Ovim приходима olakšat će se ubuduće financiranje Saveza, a u prvoj fazi otplaćivat ćemo kredite koji su nam omogućili posjedovanje prostorija u Vodnikovoj 9 i njihovo uređenje bez kojeg ne bi bila moguća selidba iz prostorija u Kneza Mislavu 11.

Veliki dvogodišnji projekt Zlatka Tišljara koji je EU financirala u sklopu programa Erasmus plus s 250.000 eura, odvijao se u devet zemalja, a vodili su ga Izvori, približavao se kraju pa su učenici iz OŠ Retkovec gostovali sa tri svoje nastavnice u prostorijama Saveza sa svojom slovenskom školom-partnerom s deset učenika i dva nastavnika iz Šentilja. Ujutro 9.4. snimljena je TV emisija Dobro jutro, Hrvatska, u OŠ Retkovec u kojoj su gostovali zagrebački i slovenski učenici sa S. Štimec.

U Esperantskom društvu Split vođen je tečaj esperanta za početnike (4 osobe) i za napredne konverzacijski tečaj (za šest osoba.)

Judita Rey Hudeček promovirala je 20.5. u Europskom domu svoju knjigu “Sjećanja i poslije njih” u kojoj su svoje mjesto našli i esperantisti.

Savez je održao svoju godišnju skupštinu 1. lipnja 2019. u Vodnikovoj.

Spomenka Štimec, Ivo i Katja Osibov sudjelovali su na Svjetskom kongresu esperantista u Lahtiju u Finskoj gdje je S. Štimec sudjelovala u radu komiteta, s dva programa sudjelovala u književnom programu Kongresa. Antun Kovač i Dragan Štoković sudjelovali su u radu Svjetskog kongresa slijepih esperantista uz subvenciju Ministarstva kulture.

Robert Milišaš i Roberto Maglica sudjelovali su na Svjetskom kongresu mladih esperantista u Liptovskom Hradoku.

Zlatko Tišljar iz V. Gorice, Ivo i Katja Osibov iz Splita sudjelovali su na Kongresu talijanskih esperantista u Trstu gdje je održan i Europski kongres. ED iz Rijeke imalo je desetak svojih članova na kongresima u Trstu.

Izborna skupština Društva esperantista Bjelovara održana je 1.9. 2019.

Velikom izložbom o povijesti esperanta u Bjelovaru održanoj u Muzeju grada Bjelovara i predstavljanjem opsežne monografije ”110 godina esperanta u Bjelovaru” započele su bjelovarske trodnevne svečanosti “Esperantisti Bjelovara svom gradu”.

Luca Cetinić imala je izložbu slika u slastičarni Zagorje.

Svečana sjednica s bogatim kulturno-umjetničkim programom u povodu jubileja održana je u Domu kulture, gdje je premijerno izveden i Marš „Esperantist Stevo“ koji je bjelovarski muzičar Ivan Barešić komponirao za bjelovarskog esperantista Stjepana Maltara.

Postavljena je spomen-ploča na kuću Vilima Polaška u Ulici Tome Bakača 2, uz financijsku pomoć Bjelovarsko-bilogorske županije.

7. natječaj u recitiranju održan je 21.9. u bjelovarskom hotelu Central s brojnim sudionicima iz Hrvatske i inozemstva, a najvišu je ocjenu dobila učenica iz đurđevačke gimnazije Lara Tišljar, pod mentorstvom Zdravka Seleša. U kategoriji osnovnoškolaca pobijedila je Lara Ćurčija iz OŠ Ivan Vitez Trnski iz Nove Rače. U kategoriji recitiranja odraslih najbolja je bila Marija Jerković. Magdalena Mesarov iz Gimnazije Đurđevac dobila je specijalni pokal za najbolju recitaciju.

Poseban autobus vozio je sudionike u nedjelju 22.9. u Đurđevac na otvaranje Dokumentacijskog esperantskog centra u ulici Bana Jelačića 130 čime je ispunjen dugogodišnji san vlasnika Josipa Pleadina da smjesti bogatu arhivu hrvatskog i međunarodnog esperantskog pokreta u zasebnu zgradu u svom dvorištu. Svečanosti i kulturnom programu prisustvovali su brojni esperantisti iz Hrvatske i susjednih zemalja koji su donijeli priloge za arhivu, a i KEL je poslao u Đurđevac brojnu svoju dokumentaciju duplikata knjiga, časopisa i dokumenata.

Društvo esperantista Bjelovara dobilo je za svoj rad županijsku nagradu Plaketu Trnski i gradsku nagradu Žig grada Bjelovara.

Uz svečanost je 21.9. na bjelovarskoj pošti korišten poseban filatelistički žig i filatelistička koverta. Programska knjižica tiskana je uz manifestaciju.

Na svečanosti je gostovao i Martin Schäffer koji je nakon Bjelovara i Đurđevca posjetio nove prostorije Saveza u Zagrebu.

Dramska grupa Studentskog esperantskog kluba započela je u listopadu pripreme nove predstave "Taglibro de mia frato" Chave Pressburger u režiji Lovre Krsnika, a na inicijativu S. Štimec grupa je okupila sedam mladih osoba i dobila autorska prava za izvođenje. Pokrenuti su kontakti sa Slovačkom i Nizozemskom radi sudjelovanja Dramske na Somera Esperanto-Semajno u češkom Kromerzu i u Somerenu na Internacia Junulara Kongreso .

5.10. u Loboru Spomenka Štimec primila je književnu nagradu za svoj putopis o Portugalu i Svjetskom kongresu esperantista na 13. Danima Franje Horvata Kiša.

20.11. Esperantsko društvo "Tibor Sekelj" ugostilo je predavanje Spomenke Štimec o skrivenim vrednotama na našim policama biblioteke, a 30.11. u Vodnikovoj je održana godišnja skupština Esperantskog društva "Trixini".

Judita Rey Hudeček i Ankica Jagnjić pripremile su izlet u Beč 14.12., a Spomenka Štimec napisala tekst o esperantu kao zaštićenoj baštini u Republici Hrvatskoj, koji su bečki esperantisti, u njemačkom prijevodu, koristili za svoju proslavu Esperantskog dana uz Zamenhofovog rođendan u Poljskom kulturnom centru u Beču.

Esperantsko društvo Rijeka objavilo je u 2019. dva biltena i pri kraju godine ostvarilo uspješne kontakte s prof. Karmen Delač-Petković radi projekta u Industrijskoj i brodograđevnoj školi o holokaustu i Zamenhofu koji će se održati u 2020.

7.11. primili smo u našim prostorijama gosta iz Srbije Zlatoja Martinova u Vodnikovoj koji je u Zagrebu promovirao svoju knjigu.

Nova članica Udruženja slijepih esperantisa Hrvatske, Katarina Ivkić, uključena je u tečaj esperanta za početnike u prostorijama KEL-a koji je počeo voditi Đivo Pulitika.

16.12. održana je druga godišnja skupština Hrvatskog saveza za esperanto.

Zamenhofov dan u Zagrebu obilježen je 16. prosinca u Poljskoj kulturnoj udruzi Mikolaj Kopernik uz 160. godišnjicu rođenja Lazara Ludviga Zamenhofa. Đivo Pulitika i Spomenka Štimec imali su video-prezentaciju "Tradicija esperanta ima status zaštićene nematerijalne kulturne baštine u Republici Hrvatskoj". U glazbenom programu sudjelovao je Neven Mrzlečki.

I splitski esperantisti posebnim su programom obilježili Zamenhofov dan.

17.12. Hrvatsko željezničarsko-esperantsko društvo obilježilo je svoju 65. obljetnicu u Plavom salonu na Glavnom kolodvoru, uz izlaganja Rože Brletić-Višnjić i Zlatka Hinšta, uz sudjelovanje članova i gostiju i prigodnu izložbu knjiga i časopisa.

U godini 2019. ostali smo bez naših vrijednih dugogodišnjih članova pa ih se sjećamo i u ovom izvještaju, jer će nam njihov doprinos nedostajati u budućim godinama: 21.1. umro Vlado Jurković, 13.2. umro Nedeljko Korasić, a 25.2. umrla Anka Špehar-Šantolić.

Emisije i članci:

U veljači Literatura Foiro objavio novelu Magiisto Trixini Božidara Brezinščaka Bagole prema objavi u Večernjem listu, a u prijevodu Zlatoja Martinova.

15.3. Emisija o esperantu na TV TREND Karlovac s Olgom Štajdohar-Pađen i Spomenkom Štimec.

Dvije TV-emisije su snimljene u Bjelovaru uz 110. obljetnicu esperanta

14. 12. Spomenka Štimec gostovala je u "Dobro jutro, Hrvatska"

Časopis Željezničar u ožujku, o Željezničarima-esperantistima, nositeljima nematerijalnog kulturnog dobra.

Bjelovarski list 4.3. i 15.4., 20.4. i emisija na radiju, objava na brojnim portalima.

Esperanto-Revuo u travnju o Kultura heredaĵo en Kroatio i u studenom detaljan izvještaj o proslavi u Bjelovaru.

Hrvatski tjednik, 28.11: Zločin bez kazne o Reneu Matoušek

Izvještaj sastavila Spomenka Štimec